

Operationeel plan

Invoering aangescherpt coffeeshopbeleid

20 december 2011

1. Aanleiding operationeel plan

Ter uitwerking van het voornemen in het regeerakkoord heeft het kabinet de Tweede Kamer bij brief van 27 mei 2011¹ en 26 oktober 2011² geïnformeerd over de voorgenomen aanscherping van het gedoogbeleid coffeeshops. Naar aanleiding van de brief van 26 oktober jl. heeft op 8 november 2011 een gesprek plaatsgevonden tussen Minister Opstelten van Veiligheid en Justitie (VenJ) en burgemeesters Hoes van Maastricht en Bruls van Venlo. Tijdens dit overleg is afgesproken dat er in samenwerking met gemeenten uit de drie zuidelijke provincies en het ministerie van VenJ een operationeel plan wordt opgesteld waarin staat hoe het nieuwe beleid inclusief de invoering van het afstandscriterium (350 meter, invoerdatum 1 januari 2014) in de praktijk ingevoerd wordt. De inzet van deze afspraak is dat de burgemeesters van de betreffende gemeenten de vertegenwoordiging vormen van alle coffeeshopgemeenten in de drie provincies. Essentiële onderdelen van dit plan zijn een tijdpad, een communicatieplan en beantwoording van technische en juridische vragen van de gemeenten van de brede werkgroep grensgemeenten. In het plan wordt voorts ingegaan op diverse handavingsaspecten zoals handhaving van de aangescherpte gedoogcriteria en de eventuele effecten op de openbare orde. Het plan vormt de basis voor overleg over bestuursafspraken tussen de burgemeesters van de coffeeshopgemeenten in Limburg, Noord-Brabant en Zeeland, het Openbaar Ministerie (OM), de politie en de Minister van VenJ.

Voorliggend operationeel plan is een gezamenlijk product van ministerie, zeven coffeeshopgemeenten uit de drie genoemde provincies, politie en OM, verenigd in de projectgroep operationeel plan. De brede werkgroep waarin alle zuidelijke coffeeshopgemeenten deelnemen is als klankbord voor deze projectgroep gebruikt. Dit operationeel plan verschaft inzicht in de nog te zetten stappen naar de invoering van het gewijzigde coffeeshopbeleid (ingezetenen criterium en besloten club per 1 mei 2012 in de zuidelijke provincies, afstandscriterium landelijk per 1 januari 2014). Zie voor een overzicht van de samenstelling van de projectgroep bijlage 1.

2. Beoogde situatie

Om drugstoerisme, overlast en criminaliteit die verband houden met coffeeshops en de handel in verdovende middelen tegen te gaan, wordt een einde gemaakt aan het huidige "open-deur-beleid" van de coffeeshops. Coffeeshops moeten kleiner en meer beheersbaar worden gemaakt. Drugstoeristen uit het buitenland wordt de toegang ontzegd. Coffeeshops worden klein en besloten en zullen zich in hun toegangsbeleid en verkoop moeten gaan richten op de lokale markt. Om de nieuwe impuls te realiseren wordt het coffeeshopbeleid op de volgende punten aangescherpt:

1. De omvorming van coffeeshops tot een besloten club.
2. Invoering van het ingezetenen criterium.
3. Invoering van het afstandscriterium van 350 meter.

Per 1 januari 2012 wordt de aangepaste Aanwijzing Opiumwet van het OM van kracht. De aanpassing houdt in dat de huidige gedoogcriteria worden aangevuld met het besloten clubcriterium en het ingezetenen criterium. Het afstandscriterium wordt per 1 januari 2014 in de Aanwijzing Opiumwet van het OM opgenomen.

Met de gefaseerde invoering van het aangescherpte coffeeshopbeleid wordt gestart in de drie zuidelijke provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland. Dit betreffen de

¹ TK 2010/11 24077, 259

² TK 2011/12 24077, 265

gemeenten in deze drie provincies waar zich één of meerdere coffeeshops bevinden. Er wordt met deze gemeenten gestart gezien de acute problematiek die zich in het zuiden voordoet; het drugstoerisme al dan niet gepaard gaande met overlast in de grensgemeenten en de problematiek in relatie tot georganiseerde criminaliteit. Per 1 januari 2013 zal de aangepaste Aanwijzing Opiumwet van het OM in het hele land van kracht zijn.³

3. Begrippen

In deze paragraaf wordt een aantal begrippen en randvoorwaarden die van belang zijn bij de invoering van het gewijzigde gedoogbeleid nader omschreven.

3.1 De omvorming van coffeeshops tot een besloten club

Besloten club:

In een besloten club wordt uitsluitend toegang verleend en verkocht aan leden van de coffeeshop, waarbij de coffeeshop in één kalenderjaar maximaal tweeduizend lidmaatschappen mag uitgeven en dit documenteert in de vorm van een controleerbare ledenlijst. Het maximale ledenaantal van een coffeeshop bedraagt nooit meer dan tweeduizend leden.

Lidmaatschap: Geen lidmaatschap van de coffeeshop voor anderen dan ingezetenen van Nederland van 18 jaar en ouder. Het lidmaatschap van een coffeeshop kan uitsluitend worden verleend na het tonen van een geldig identiteitsbewijs en een bewijs dat de aanvrager ingezetene van Nederland is. Het lidmaatschap is vanaf 1 januari 2013 duurzaam en geldig voor minimaal één jaar.

Geldig identiteitsbewijs: geldig paspoort, een geldige Nederlandse identiteitskaart en/of verblijfsdocument.

Ledenlijst: Het ledenbestand telt maximaal tweeduizend leden. De ledenlijst is controleerbaar en bevat de naam, postcode of woonplaats en geboortedatum van een lid. De ledenlijst bevat tevens een aanvangsdatum en eventueel een vervaldatum van het lidmaatschap.

3.2 Invoering van het ingezetenen criterium

Ingezetenen van Nederland:

Het voorstel van de projectgroep is dit begrip als volgt in de Aanwijzing te definiëren: Een persoon die zijn adres heeft in een gemeente van Nederland. Het ingezetenschap wordt aangetoond middels een uittreksel van de Gemeentelijke Basisadministratie van de woonplaats dat bij het aangaan van het lidmaatschap niet ouder is dan vier weken.

3.3 Invoering van het afstandscriterium van 350 meter

- Afstandscriterium: Om de zichtbaarheid voor scholieren tot 18 jaar te verkleinen komt er een afstand tussen scholen en coffeeshops van tenminste 350 meter.
- Metten afstandscriterium: Om de afstand tussen een coffeeshop en een school te meten geldt de reëel af te leggen afstand te voet over de openbare weg tussen de voordeur van de coffeeshop en de hoofdingang van de school.
- Scholen: Onder scholen wordt verstaan: scholen van voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.⁴
 - Voorgezet onderwijs: Onderwijs dat volgt op het basisonderwijs. Bestaat uit het praktijkonderwijs, vmbo, havo en vwo voor scholieren tot 18 jaar.⁵
 - Middelbaar beroepsonderwijs: Beroepsgericht onderwijs dat gevolgd mag worden na het behalen van een vmbo-diploma of hoger voor scholieren tot 18 jaar.⁶

³ Voor de rest van het land blijven de huidige AHOJG-criteria tussen de start in de drie zuidelijke provincies en de verdere landelijke uitrol van kracht.

⁴ Zie TK 2010/11 24077, nr. 259

⁵ Zie www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/begrippen

⁶ Idem.

4. Landelijk kader: Opiumwet en Aanwijzing Opiumwet OM

In deze paragraaf wordt het kader voor het gewijzigde beleid geschetst.

- Het landelijk kader wordt gevormd door de Opiumwet en de bijbehorende Richtlijn en Aanwijzing van het OM. Hierin zijn de huidige gedoogcriteria (AHOJG-criteria) vastgelegd en deze zullen per 1 januari 2012 worden aangevuld met het besloten clubcriterium en het ingezetenen criterium (in dit document hebben deze criteria de *werktitel* de BI-criteria).⁷
- Het lokale kader – dat in het verlengde van het landelijke kader ligt – is: het lokale coffeeshopbeleid en/of gedoogbeschikking/verklaring, handhaving van de gedoogcriteria middels de bestuursdwangbevoegdheid ex artikel 13b Opiumwet.
- De lokale driehoek stelt op lokaal niveau een handhavingsarrangement vast. Dit biedt de mogelijkheid tot lokaal maatwerk binnen de landelijke kaders. De projectgroep doet de aanbeveling dat het ter bevordering van een zoveel mogelijk eenduidig handhavings- en toezichtbeleid een goed idee zou kunnen zijn dat er door de gemeenten onderling een uniform handhavingsarrangement wordt opgesteld, op basis waarvan (gelet op eventuele specifieke feiten en omstandigheden in de betreffende gemeente) uiteraard ruimte is voor het toepassen van lokaal maatwerk.
- Het afstandscriterium wordt per 1 januari 2014 in de Aanwijzing Opiumwet van het OM opgenomen. Dit houdt in dat per 1 januari 2014 in het gehele land geen coffeeshops binnen 350 meter van scholen mogen staan. Door de aankondiging daarvan vóór 1 januari 2012 ontstaat een overgangstermijn van 2 jaar die coffeeshophouders en gemeenten in staat stelt zich op deze situatie voor te bereiden. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat voorafgaand aan de datum van 1 januari 2014 in het kader van nieuw te verlenen vergunningen en verplaatsingen van coffeeshops door gemeenten al rekening wordt gehouden met dit afstandscriterium.

Hoofdstuk 5 Uitwerking B, I en A-criterium

In deze paragraaf wordt per hoofdstuk (besloten club, ingezetenen criterium en afstandscriterium) nader ingegaan op de vraagpunten die door de werkgroep grensgemeenten aan de orde zijn gesteld bij het Ministerie van VenJ in de notitie 'zorgen knelpunten nieuw drugsbeleid' en die niet reeds in een Kamerbrief of elders in dit operationeel plan worden beantwoord.

5.2.1 Besloten Club Controleerbare ledenlijst

De ledenlijst moet controleerbaar zijn. Aan de hand van de ledenlijst⁸ moet kunnen worden nagegaan of de coffeeshophouder voldoet aan de gestelde criteria. De ledenlijst moet dan ook een verschijningsvorm hebben zodat deze kan worden ingezien of fysiek kan worden overhandigd ter controle. De coffeeshophouder is zelf verantwoordelijk voor de juistheid van de ledenlijst. Het is aan de coffeeshophouder te bepalen welke gegevens hij vermeldt.

Maximumledenaantal en gevolgen van sluiting coffeeshop voor de leden

Vanaf 1 januari 2013 geldt een maximum aantal leden van een coffeeshop van 2000 leden. Als de burgemeester in overleg met de driehoek het wenselijk acht, gelet op een aantal factoren (infrastructuur, de omgeving van een coffeeshop en gegevens over het gemiddeld aantal cannabisgebruikers) kan de burgemeester dit maximum voor een individuele coffeeshop naar beneden bijstellen. Grotere coffeeshops kunnen hun

⁷ Zoals beschreven in de brief van 26 oktober 2011, 24 077, 265

⁸ Zie de begripsomschrijving in hoofdstuk 3

bezoekersaantallen in de aanloop naar de invoering van het beleid afbouwen. In geval van sluiting van een coffeeshop is het niet mogelijk om het ledenaantal van een andere coffeeshop in de gemeente tijdelijk of permanent te verhogen om de leden van de gesloten coffeeshop op te vangen.

BIBOB

De grondslag voor BIBOB blijft ook na invoering van de aangescherpte gedoogcriteria de eventuele exploitatievergunning die is verleend. Een besloten club is een voor het publiek toegankelijk lokaal. In lijn met de landelijke gedoogcriteria worden er door de coffeeshophouders beperkingen aangebracht ten aanzien van het publiek.

5.2.2 Ingezetenen criterium

Implicaties voor medewerkers en eigenaars van coffeeshops die geen ingezetenen van Nederland zijn

Het ingezetenen criterium heeft niet tot gevolg dat niet-ingezetenen van Nederland die werkzaam zijn in een coffeeshop geen toegang meer hebben tot de coffeeshops. Immers, werknemers zijn niet noodzakelijkerwijs leden. De werknemers kunnen worden opgenomen in de werkgeverslijst.

Lokale markt

In eerder genoemde brieven aan de Tweede Kamer wordt gesteld dat het doel van het aangescherpte gedoogbeleid onder andere is dat coffeeshops lokale voorzieningen worden voor de lokale markt. Het begrip lokale markt is met opzet niet gedefinieerd en vormt geen onderdeel van de Aanwijzing Opiumwet van het OM. Door toepassing van een ingezetenen criterium en maximering van het ledenbestand is de verwachting dat de coffeeshophouders geneigd zullen zijn vooral mensen uit de eigen omgeving lid te maken. Ingezetenen van Nederland kunnen overal in het land lid worden van een coffeeshop

5.2.3 Afstandscriterium

Overgangstermijn voor het afstandscriterium

Gezien de periode vanaf de eerste aankondiging van het beleid in het regeerakkoord, de brieven aan de Tweede Kamer in mei en oktober en de uiteindelijke invoering van dit criterium op 1 januari 2014, kunnen gemeenten en coffeeshophouders hierop anticiperen. Wel wordt geconstateerd dat enkele gemeenten de concrete te nemen voorbereidingsstappen nog in kaart moeten brengen.

Onteigening

Op basis van de Wet Victor (artikel 14 Woningwet en artikel 77 Onteigeningswet) kan als ultimum remedium worden onteigend.

Nadeelcompensatie

Een landelijk standpunt over nadeelcompensatie is niet nodig; het verplaatsen of sluiten van coffeeshops is in principe gemeentelijk beleid. Zolang de aangescherpte criteria nog niet van kracht zijn, is het in het belang van de coffeeshophouders om mee te werken aan het verplaatsen van hun coffeeshops. Immers, als het nieuwe beleid van kracht wordt zal hun coffeeshop niet meer aan het afstandscriterium voldoen, dat vanaf dat moment door de gemeenten (moet) worden gehandhaafd. In wezen verandert de aanscherping van de criteria niets aan de handhaving van de Opiumwet. Het treffen van nadeelcompensatie is dan ook niet aan de orde.

6. Voorbereiding invoering en handhaving

In deze paragraaf wordt ingegaan op de taakverdeling en wordt beschreven welke handelingen concreet gevraagd worden van gemeenten, politie en OM.

6.1 Voorbereiding invoering

6.1.1 Gemeentelijk beleid in overeenstemming brengen met de aangescherpte gedoogcriteria

- Het lokale bestuur stelt het coffeeshopbeleid binnen het landelijke kader (de Opiumwet en de gedoogcriteria zoals vastgelegd in de (te wijzigen) Aanwijzing Opiumwet) vast en voert de regie. Gemeenten staat het vrij om – binnen het landelijke kader - een coffeeshopbeleid met eigen accenten te voeren. De meeste gemeenten die een coffeeshop gedogen hebben momenteel ook beleid op dit onderwerp geformuleerd. Doorgaans is dit beleid direct afgeleid van de gedoogcriteria conform de Aanwijzing Opiumwet van het OM (zie hoofdstuk 4). Als gevolg van de aanscherping van de gedoogcriteria zullen gemeenten moeten bezien of dit aanleiding geeft tot aanpassing van hun beleid.
Aanvullend zou daarnaast bijvoorbeeld nader beleid kunnen worden gevormd vanuit het oogpunt van bestrijding van overlast, verminderen van de aantrekkingskracht van coffeeshops op kwetsbare jongeren en de aanpak van illegale verkooppunten. Gedacht kan daarbij worden aan stringenter sluitingstijden en het verlagen van de transactiehoeveelheid (naar voorbeeld van de gemeente Terneuzen). Waar nodig zullen gemeenten hun vergunningen dan wel verklaringen overeenkomstig dit beleid moeten aanpassen.

6.1.2 Voorbereiding coffeeshopeigenaren

- Het is aan de coffeeshophouder om aan de gedoogcriteria te voldoen en daaraan volledig uitvoering te geven. Gemeenten dienen coffeeshophouders tijdig te informeren en zo nodig de exploitatievergunning aan te passen en overigens zorg te dragen voor een goede communicatie. De coffeeshophouder dient een eenvoudig controleerbare ledenlijst aan te leggen (zie begrip ledenlijst) en is verantwoordelijk voor het beheer van deze lijst.

6.2 Handhaving gemeenten, politie en OM

- Toezicht op naleving van het coffeeshopbeleid vergt een goed samenspel tussen gemeenten, politie en OM. De lokale driehoek (burgemeester, politie en OM) vult het beleid concreet in en stelt prioriteiten bij de dagelijkse handhaving. Een handhavingarrangement – waarbinnen het optreden van bestuur, politie en OM op elkaar aansluit en elkaar aanvult – is daarbij onontbeerlijk. Hierbij wordt aangesloten bij de landelijke prioriteiten van OM en politie.
- De politie geeft uitvoering aan het handhavingstoezicht op de gedoogcriteria in het kader van de bevoegdheid van de burgemeester ingevolge 13b Opiumwet en in het kader van de strafrechtelijke handhaving. Meer concreet gaat het daarbij om de meer operationele kant van toezicht (hanteren ingezetenen criterium, feitelijke toelating van alleen clubleden, naleving handels- en verkoopquota etc.), al dan niet in het kader van een integraal toezicht (samenwerking gemeenten, politie, belastingdienst etc.).
- De bestuursrechtelijke handhaving van de gedoogcriteria ligt – zoals nu ook reeds het geval is – bij de burgemeester in de uitoefening van zijn sluitingsbevoegdheid ex artikel 13b van de Opiumwet. Dit is doorgaans een zeer doeltreffend instrument aangezien dit (het voortbestaan van) de coffeeshop treft.
- Voor wat betreft de strafrechtelijke handhaving van gedoogcriteria is het OM aan zet conform het bepaalde in de Opiumwet en de aanwijzing Opiumwet. Tot de bij wet geregelde taken van het OM kunnen worden gerekend de opsporing en vervolging van strafbare feiten. In dat licht werkt het OM bij de handhaving van het lokale coffeeshopbeleid samen met de lokale autoriteiten. In de lokale driehoek worden op basis van het vastgestelde handhavingarrangement afspraken gemaakt over een geïntegreerde en complementaire inzet van het strafrechtelijke en bestuursrechtelijke instrumentarium.
- Teneinde de toezicht- en handhavingcapaciteit gericht te kunnen inzetten dienen de gemeenten als regisseur in positie gebracht te worden om de informatiecoördinatie uit te kunnen voeren. De politie zal in deze adviserend en signalerend de gemeente hiertoe ondersteunen. Om dit te kunnen realiseren dient ook de informatieorganisatie van de politie hierop gericht en daarmee versterkt te worden.

6.3 Verwachte neveneffecten, monitoring en politie-inzet

6.3.1 Verwachte neveneffecten en monitoring

- Mogelijke neveneffecten van het aangescherpte gedoogbeleid zijn dat het uitsluiten van drugstoeristen uit het buitenland uit de coffeeshops leidt tot een forse toename van een illegale verkoop aan die drugstoeristen. De lokale, regionale en landelijke effecten en de eventuele neveneffecten van de maatregelen zullen scherp worden gevolgd. Het WODC zal de effecten van het nieuwe beleid monitoren. Dit onderzoek bevat een nulmeting. Er worden effectmeting gedaan in coffeeshopgemeenten in de zuidelijke provincies, gemeenten in de zuidelijke provincies zonder coffeeshop en coffeeshopgemeenten die net buiten dit gebied liggen. Daarnaast is het zaak dat in de lokale driehoek afspraken worden gemaakt om de ongewenste neveneffecten gezamenlijk adequaat aan te pakken.

6.3.2 Verkenning politie en politie-inzet

Algemeen

- De politie heeft drie mogelijke scenario's uitgewerkt (zie bijlage 2) waarbij de politieel relevante gevolgen van de invoering van de I- en B- criteria variëren van gering tot aanzienlijk tot omvangrijk.
- In het voorspellen van de benodigde politie-inzet speelt een groot aantal onzekere factoren een rol. Zeker is dat er in alle coffeeshophoudende gemeenten sprake zal zijn van extra benodigde capaciteit, maar dat dit in de meeste gevallen slechts een korte extra piekbelasting (indicatief: tussen 1 en 3 maanden, afbouwend) zal betreffen. Alleen in Limburg worden voorsnog langduriger effecten voorzien. Over het beschikbaar stellen van extra capaciteit zullen afspraken gemaakt moeten worden in de lokale driehoek, of eventueel aanvullend met de minister van Veiligheid en Justitie.
- Binnen het bestek van deze verkenning kwam een aantal potentiële "markt- en balansverstoringen" aan het licht, die direct of indirect invloed kunnen hebben op de noodzaak tot politie-inzet. Omtrent de waarschijnlijkheid van deze -overigens niet limitatieve- ontwikkelingen kan echter op dit moment geen betrouwbare voorspelling worden gedaan. Zo maakt Brabant-Noord melding van een grote groep reguliere coffeeshopbezoekers, afkomstig uit Midden- en Oost Europa. Slechts een deel van hen is ingeschreven in de GBA en daarmee "ingezetene". Een onzekere factor om de benodigde politiecapaciteit in te schatten blijft bovendien de vraag hoe zich het aantal coffeeshops en de geografische spreiding daarvan zal ontwikkelen. Ook over het uitwijken van niet-ingezetenen naar gemeenten waar de clubpas niet gelijk met de zuidelijke provincies wordt ingevoerd (bijvoorbeeld Nijmegen, met 19 coffeeshops en dicht bij het Duitse achterland van Venlo en Roermond gelegen) is op dit moment geen onderbouwde inschatting te maken.
- Naast effecten als gevolg van sluiting van de coffeeshops voor niet ingezetenen is tevens voorstelbaar, dat er (ingrijpende) effecten kunnen optreden t.a.v. de "markt" van ingezetene coffeeshopbezoekers. Zulks is zeker het geval, wanneer het aantal beschikbare lidmaatschappen niet toereikend is om de huidige groep reguliere Nederlandse coffeeshopbezoekers de toegang tot het coffeeshopcircuit te garanderen. In dat geval zullen zij moeten uitwijken naar het illegale circuit, dat daardoor een grotere markt zal krijgen. Niet voorspelbaar is verder of kleinschaliger verkoop uiteindelijk zal leiden tot prijsopdrijving. Prijsverhogingen in de coffeeshops, omdat exploitatie- en overheadkosten in de coffeeshops moeten worden doorberekend, kunnen daarnaast ook leiden tot het ontstaan of groei van illegale verkoopcircuits.

Noord-Brabant en Zeeland

- Op basis van kennis van de lokale omstandigheden, in combinatie met de samenstelling van de klantenpopulatie van de gevestigde coffeeshops (klantenpopulatie niet-ingezetenen ligt, per coffeeshophoudende stad verschillend: voor zover bekend tussen 5 en 30 %, geen vermenging met ander massief kooptoeisme), levert deze verkenning de verwachting op, dat in de provincies

Zeeland en Noord-Brabant de voorgenomen wijzigingen niet of slechts in beperkte mate zullen leiden tot duurzame verplaatsings- en verdringingseffecten. Derhalve bestaat hier niet het vooruitzicht, dat over een langdurige periode structureel veel extra politie-capaciteit noodzakelijk zal zijn om de invoering van de clubpas te flankeren. Wel onderkennen de betreffende politieregio's de noodzaak om in de eerste maanden na invoering van de clubpas een zichtbaar en merkbaar verhoogd politieel toezicht- en controleniveau te organiseren, teneinde "zoekende" drugstoeristen en straathandelaren duidelijk te maken dat het ernst is met het nieuwe coffeeshopbeleid en dat verdringingseffecten als overlast en illegale (straat-)handel niet worden getolereerd. Er zal vermoedelijk sprake zijn van een piekspanning in de eerste periode na invoering van de clubpas, waarna het (criminaliteits-)beeld zich geleidelijk zal normaliseren en toezicht, controle en opsporing terug kunnen worden gebracht naar het huidige niveau. Er wordt op basis van de beschikbare informatie van uit gegaan, dat zich eventueel aandienende problemen op het gebied van orde- en rechtshandhaving binnen de bestaande politie-capaciteit het hoofd kunnen worden geboden, met dien verstande, dat e.e.a. in de invoerings- en gewenningsperiode onontkoombaar op lokaal niveau leidt tot een herprioritering van politie-inzet. Er wordt hierbij wel de kanttekening gemaakt dat deze inschatting is gemaakt op basis van onzekere factoren. Bij substantiële wijzigingen in het criminaliteitsbeeld dient voor de aanpak van achterliggende logistieke structuren en facilitators extra recherchecapaciteit te worden gereserveerd.

Limburg

- Ten aanzien van de grote hoeveelheid Duitse coffeeshopbezoekers en - in Maastricht- ook Belgische coffeeshopbezoekers schat de politie in dat zij, gelet op de bejegening van cannabisgebruikers in Nederland, de strafmaat ten aanzien van handelaren en koeriers en de "natuurlijke trek" naar en de aantrekkingskracht van Maastricht, Venlo, Roermond en Kerkrade niet op korte termijn zullen verdwijnen. De massaliteit van buitenlandse bezoekers (inclusief niet-coffeeshop klanten) blijft het mogelijk maken op te gaan in anonimiteit en niet op te vallen. Afhankelijk van de ontwikkelingen in het straat- en criminaliteitsbeeld is aannemelijk, dat na verloop van tijd deze extra handhavinginspanningen geleidelijk kunnen worden teruggebracht. Over de termijn daarvan is geen onderbouwde prognose te geven. Maar er moet aangenomen worden dat er geen sprake zal zijn van een kortdurende piekspanning maar van een zich over een lange periode uitstrekkende extra inzet.
- In de politie-regio's Limburg-Noord en Limburg-Zuid wordt al sinds jaar en dag een meer dan forse capaciteitsinvestering gedaan in de bestrijding van straathandel en drugsoverlast, Dit vindt zowel in "going concern" plaats, als in afzonderlijke teams, als ook in samenwerking met het Joint Hit Team .
- De situatie in **Heerlen** (3 coffeeshops) wordt zodanig ingeschat, dat door herrichten van permanent beschikbare capaciteit binnen de Basiseenheid (DOEN-team) adequaat de verwachte verdringings- en verplaatsingseffecten het hoofd kan worden geboden. Uiteraard betekent dit een herprioritering van politiecapaciteit. **Kerkrade** (2 coffeeshops) kent een grote Duitse toeloop. Op voorhand wordt evenwel niet verwacht, dat de verplaatsingseffecten zullen leiden tot onoverkomelijke problemen. Vooral nog zal de capaciteit vanuit de going concern-situatie (met herprioritering) worden geleverd. Wanneer de overlast ernstiger uitpakt zal dit betekenen dat extra inzet op deze problematiek ten koste zal gaan van andere zaken. **Sittard-Geleen** (4 coffeeshops) heeft een aanzienlijke en overwegend Nederlands en Belgische clientèle. Ook hier worden geen buitensporige effecten verwacht die op voorhand tot langdurige extra inzet nopen, waardoor de acties en activiteiten vanuit reguliere capaciteit zullen worden gericht. In **Maastricht** (14 coffeeshops) zal analoog aan Heerlen een team worden geformeerd dat zich zal richten op het beheersen van de verwachte bij- en verplaatsingseffecten. De huidige reguliere activiteiten blijven daarnaast nadrukkelijk in stand. Activiteiten in deze zullen worden toegevoegd aan de orderportefeuille van het JHT en aldus wordt de samenwerking hiermee geïntensiveerd. Voor **Venlo** (5 coffeeshops) en **Roermond** (2 coffeeshops) is het noodzakelijk dat de tijd, waarin

per week structureel handhavings- en opsporingscapaciteit beschikbaar is, wordt verdubbeld: de betreffende politieteams zijn momenteel plusminus 40 uur per week inzetbaar voor deze taken, doch die beschikbaarheid dient voor tenmiste een jaar te worden opgevoerd tot 80 uur per week. De afzetmarkt van de coffeeshops in **Weert** en **Venray** is in hoofdzaak lokaal georiënteerd, zodat daar geen grote wijzigingen in het beeld worden verwacht.

- Vanuit deze invalshoeken zal in de lokale driehoeken de operationele plannen moeten worden uitgewerkt, waarin nadrukkelijk de benodigde handhavingscapaciteit wordt opgenomen. Deze capaciteit zal eveneens beschikbaar moeten zijn om adequaat te kunnen reageren op onvoorziene bij- of neveneffecten van de invoering van het coffeeshopbeleid op andere locaties in de provincies.

Kosten en intensiteit controles

- In de exploitatiesfeer dienen de kosten nog nader te worden geraamd. Omdat het gaat om een uitbreiding van het aantal toezichturen kan grotendeels gebruik worden gemaakt van de bestaande infrastructuur en overige middelen. Intensiever gebruik leidt in ieder geval wel tot meer uitval en reparatie, en daarmee tot de noodzaak van het opbouwen van reserves.
- Vermoedelijk zal het aantal controles wat opgevoerd moeten worden, teneinde ook zicht te houden op de effectiviteit van het nieuwe coffeeshopbeleid. Er wordt vanuit gegaan dat de branche haar zelfregulerend vermogen continueert: immers, een meer dan incidentele overtreding "per ongeluk" leidt tot schorsing en/of sluiting van de club en daarmee tot het definitief staken van de bedrijfsactiviteiten.

7. Communicatie

Het gewijzigde coffeeshopbeleid dient tijdig en duidelijk gecommuniceerd te worden. De voornaamste doelstelling is zo veel mogelijk te voorkomen dat drugstoeristen naar Nederland komen. De achterliggende overkoepelende boodschap hierbij is "Kom niet naar Nederland voor softdrugs: vanaf 1 mei 2012 zijn softdrugs alleen verkrijgbaar voor ingezetenen van Nederland die ingeschreven staan bij een coffeeshop."

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen de binnenlandse communicatie en de buitenlandse communicatie. In beide gevallen zijn er verschillende doelgroepen aan te wijzen. Hieronder volgt een overzicht van de verschillende te onderscheiden activiteiten en taakverdeling.

7.1 Taakverdeling binnenlandse communicatie

Taak	Verantwoordelijke instantie	Voorbeelden activiteiten
Informeren algemene publiek	Ministerie van VenJ	-berichtgeving op rijksoverheid.nl + andere relevante sites als drugsinfo.nl en trimbos.nl -persbericht -artikel aanbieden aan huis-aan-huisbladen (?)
Informeren coffeeshophouders in de zuidelijke gemeenten	Gemeenten (NB: eenduidige boodschap op basis van het operationeel plan)	-te bepalen door gemeenten zelf
Informeren bewoners zuidelijke gemeenten	Gemeenten	-te bepalen door gemeenten zelf

7.2 Taakverdeling buitenlandse communicatie

Taak	Verantwoordelijke instantie	Voorbeelden activiteiten
Informeren algemene publiek in het buitenland	Ministerie van VenJ	-berichtgeving op rijksoverheid.nl in het Engels -persberichten -(mogelijk) interview MVenJ in buitenlandse media -via Nederlandse ambassades (zie hieronder)

Informereren Nederlandse ambassades en consulaten	Ministerie van BZ	-door opstelling en verspreiding van vertalingen kamerbrieven, fact sheet
Informereren autoriteiten in buurlanden.(België Frankrijk, Luxemburg Duitsland inclusief Duitse deelstaten, wellicht VK)	Ministerie van VenJ in samenwerking met de Nederlandse ambassades	-Brief van de minister naar de ministers in de buurlanden -Afschrift van de brief naar de ambassades van de buurlanden in Den Haag. -Doorgeleiding van de brief naar relevante contactpersonen in ministeries, politie OM in de buurlanden door de ambassaderaden. -Via bilaterale overleggen van bewindslieden, DGs en directeuren VenJ (bijvoorbeeld in het Benelux ontbijt voorafgaand aan de JBZ-Raad of in het overleg minister van VenJ met België en Duitse deelstaten op 11/1)
Informereren drugstoeristen die in Nederland komen	Gemeenten in samenwerking binnen de regio. Nb: Ministerie van VenJ draagt zorg voor eenduidige boodschap	-Te bepalen door gemeente zelf (voorbeelden flyers in eigen gemeente, posters in eigen gemeente)
Actief informeren van drugstoeristen in land van herkomst	Gemeenten in regionale samenwerking, gecoördineerd vanuit werkgroep Internationale Communicatie	<ul style="list-style-type: none"> • Overkoepelende website gericht op de drugstoeristen, aangeboden in 4 talen (NL, EN, FR, DU), met een besloten gedeelte waarop de toolbox (diverse communicatieformats) voor de deelnemende gemeenten beschikbaar worden gesteld. • Actief flyereren in herkomststeden van Belgische, Franse en Duitse drugstoeristen (bijv. op stations, evt. zadelhoesjes) door Promotieteams. • Actief advertentiebeleid in buitenlandse media en op internet. • Intervenieren op fora en actief gebruik social media (Twitter, Netlog en evt. facebook).
Pers actief informeren	Ambassade Parijs (en Brussel, Berlijn)	-Persreis voor Fransen en Walen organiseren -journalisten van het Belgisch-Nederlandse uitwisselingsprogramma informeren
Informereren Nederlands bureau voor toerisme en congressen	Ministerie van VenJ	-brief met de factsheet en de Kamerbrieven in bijlage

8. Tijdpad

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle activiteiten die in de voorafgaande paragrafen zijn opgesomd. Daarbij wordt voor iedere activiteit het startpunt, de duur en de verantwoordelijke aangegeven.

Tijdpad invoering coffeeshopbeleid					
Actie	Actor	Volgorde			
Invoering beleid					
Aanwijzing aanpassen (toevoegen B en I criteria)	OM	■			
Aanwijzing bekendmaken	OM		■		
Informereren gemeenten over overgangstermijn en operationeel plan	MinVenJ		■		
Informereren Tweede Kamer	MinVenJ			■	
Beleid in overeenstemming brengen met aangescherpte gedoogcriteria: <ul style="list-style-type: none"> Vaststellen maximaantal leden coffeeshops in gemeente Indien nodig vergunningen, gedoogbeschikkingen of gedoogverklaringen aanpassen 	Gemeenten			■	
Informereren coffeeshophouders	Gemeenten				■
Activiteiten in coffeeshop in overeenstemming brengen met nieuw beleid: <ul style="list-style-type: none"> Invoeren ledenlijst Eventueel afbouwen ledenbestand Meewerken aan informeren klanten Niet-ingezetenen opnemen in werkgeverslijst (indien van toepassing) 	Coffeeshophouders				■
Handhavingsarrangement afspreken	Driehoek			■	
Afspraken maken over extra capaciteit (indien nodig)	Driehoek			■	
Communicatie					
Informereren van het algemene publiek	MinVenJ				■
Informereren bewoners zuidelijke gemeenten	Gemeenten			■	
Informereren algemene publiek in het buitenland	MinVenJ				■
Informereren Nederlandse ambassades en consulaten	BZ			■	
Informereren autoriteiten in de buurlanden (inclusief ambassades buurlanden in Nederland)	MinVenJ (ism BZ)			■	
Actief informeren pers buurlanden	MinVenJ (ism BZ)				■
Informereren Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen	MinVenJ			■	
Informereren individuele drugstoeristen	Gemeenten			■	
Persreizen	MinVenJ (ism BZ)	Na invoering beleid			
Monitoring					
Nulmeting	WODC	■			
Tweede meting	WODC	Na invoering beleid			

Nieuw beleid ingevoerd

Evaluatie	WODC	<i>Na invoering beleid</i>	
-----------	------	----------------------------	--